

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Статистика»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності	D3 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства
Курс, семестр	1 курс, 2 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0; Загальна кількість годин – 90, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 4 год., практичних занять – 2 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, економічних досліджень і туризму
Контактні дані розробника (-ів)	Рудич Алла Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму e-mail: alla.rudych@pdaa.edu.ua телефон: +38 093 967 61 77 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/rudych-alla-ivanivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Освітні компоненти: Економічна теорія, Менеджмент, Вища математика.
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <i>Спеціальні (фахові):</i> СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання	РН04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень. РН06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. РН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Опанування соціальних навичок, що забезпечуються навчальною дисципліною: навички комунікації та лідерства; здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах; здатність працювати в команді, вміння залагоджувати конфлікти; управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; здатність до саморозвитку та оволодіння сучасними знаннями	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Сформувати систематизовані знання щодо методики проведення статистичного дослідження, набути навички використання статистичних методів для дослідження суспільних явищ і процесів.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Предмет і метод статистики Тема 2. Статистичне спостереження Тема 3. Зведення і групування статистичних даних Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники Тема 5. Вибірковий метод Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків Тема 7. Аналіз динаміки Тема 8. Індексний метод	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
Словесні методи (лекція, пояснення). Наочні методи (демонстрування, спостереження). Практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою). Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль). Інтерактивні методи (дискусії, розроблення і презентація проектів). Комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). Методи усного контролю (бесіда, доповідь). Методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Практичні завдання виконуються і оцінюються під час проведення практичних занять; завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної дисципліни; перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми по-требами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/informaciyno-analitychni-dokumenty .
- щодо відвідування занять	Здобувачі вищої освіти, які навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо). Наприкінці семестру здобувач вищої освіти має можливість в АСУ пройти опитування і висловити свою думку щодо вражень від вивчення дисципліни «Статистика».
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи

	стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-osvita-4 .
- щодо оскарження результатів оцінювання	Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/p_olozhennyapro_ocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf .
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика : навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. 300 с. URL: http://surl.li/upwkwf .	
2. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Соціально-економічна статистика : конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 92 с. URL: http://surl.li/vgzfzy	
3. Мармоза А.Т. Статистика : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 602 с. URL : http://surl.li/assdjy	
4. Паянок Т. М., Задорожня Т.М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с. URL : http://surl.li/ctnakq	
Допоміжні	
1. Бодаковський В. Теоретико-прикладні засади функціонування фінансової системи України. <i>Via Economica</i> , 2024. №4. С. 19-27. URL: https://doi.org/10.32782/2786-8559/2024-4-3 .	
2. Батрак О. В., Тарасенко І. О., Апацький В. В. Статистичний інструментарій аналізу фінансової стійкості банків України. <i>Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики</i> . 2024. № 3 (69). С. 25-38. URL: https://stud.knutd.edu.ua/bitstream/.pdf .	
3. Бездушна Ю. С., Замлинський В. А., Замлинська О. В., Щуровська А. Ю. Роль звітності та статистики в капіталізації активів підприємств та національного багатства. <i>Innovation and Sustainability</i> . 2022. № 3. С. 103-109. URL: http://surl.li/tmaiqr	
4. Задорожна Р. П. Методологічні особливості відображення фінансового сектору в системах макроекономічної статистики. <i>Збірник наук. праць Черкаського державного технологічного університету</i> . Серія: Економічні науки № 58, 2020. URL : https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1703 .	
Інформаційні ресурси	
1. Електронний репозитарій Полтавського державного аграрного університету. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080 .	
2. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua .	
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua .	
4. Науковий журнал «Статистика України». URL: http://nasoa.edu.ua/pidrozdily/redaktsiino-vydavnychij/su/ .	
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, протокол від 01.09.2025 р. № 1

Додаток до силябусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	аудиторна контрольна робота	виконання завдань самостійної роботи		
			розрахункові завдання	ведення глосарію	
Тема 1. Предмет і метод статистики	—		15	2	2
Тема 2. Статистичне спостереження	5			2	7
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	5			2	7
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	5			2	22
Тема 5. Вибірковий метод	5		15	2	7
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв’язків	5			2	7
Тема 7. Аналіз динаміки	5			2	7
Тема 8. Індексний метод	5			2	41
Разом	35	19	30	16	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	аудиторна контрольна робота	виконання завдань самостійної роботи		
			контрольна робота	глосарій	
Тема 1. Предмет і метод статистики	—			2	2
Тема 2. Статистичне спостереження	—			2	2
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	—			2	2
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	—			2	2
Тема 5. Вибірковий метод	—			2	2
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв’язків	—			2	2
Тема 7. Аналіз динаміки	—			2	2
Тема 8. Індексний метод	20	24	—	2	46
Контрольна робота	—	—	40	—	40
Разом	20	24	40	16	100

Шкала і критерії оцінювання
Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів денна/заочна	Критерії оцінювання
5 / 17-20	При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізу поставлених задач. Здобувач проявив високий рівень знань та вмінь досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою статистичного інструментарію, робити узагальнення оцінки явищ, які властиві сучасним процесам в економіці, правильно інтерпретувати отриману інформацію для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку та прийняття управлінських рішень. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни.
4 / 13-16	Завдання в цілому виконано успішно – розрахунки виконані з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу. Здобувач проявив добрий рівень навичок та вмінь застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу інформації, розраховує показники стану господарської діяльності. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання даної дисципліни.
3 / 9-12	Завдання в цілому виконано з помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатньо добрий рівень навичок та знань застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, частково знає методи збору та аналізу фінансової інформації, розраховує деякі показники характеристики стану господарської діяльності. Студент частково може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
2 / 5-8	Завдання виконано менш ніж на 50 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: навичок застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач, не проявив вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість низько оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
1 / 1-4	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 20 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
0	Відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Аудиторна контрольна робота (2 теоретичні питання, 1 задача)

Кількість балів денна/заочна	Критерії оцінювання
Теоретичні питання	
5-6	Здобувач проявив високий рівень теоретичних знань та вмінь застосовувати відповідні економіко-статистичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення, методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації. Студент може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
3-4	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень знань теорії застосування економіко-статистичних методів для вирішення задач; може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість добре оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
1-2	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень знань методики економіко-математичних методів і для вирішення задач; не може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни статистика.
0	Здобувач вищої освіти проявив недостатній рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Задача	
6-7 / 10-12	Здобувач проявив високий рівень вмінь застосовувати відповідні економіко-статистичні методи для вирішення економічних задач; може ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення, методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації. Студент може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
4-5 / 6-9	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень навичок застосовувати відповідні економіко-статистичні методи для вирішення економічних задач; може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість відносно добре оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни.
2-3 / 2-5	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень вмінь застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач; не може застосовувати знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах фінансової статистики.
0-1	Здобувач вищої освіти проявив недостатній рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів. Здобувач вищої освіти не виконав завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізу поставлених задач. Здобувач проявив високий рівень знань та вмінь досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою статистичного інструментарію, робити узагальнення оцінки явищ, які властиві сучасним процесам в економіці, правильно інтерпретувати отриману інформацію для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку та прийняття управлінських рішень. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни.
7-8	Завдання в цілому виконано успішно – розрахунки виконані з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу. Здобувач проявив добрий рівень навичок та вмінь застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу інформації, розраховує показники стану господарської діяльності. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання даної дисципліни.
5-6	Завдання в цілому виконано з помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатньо добрий рівень навичок та знань застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, частково знає методи збору та аналізу фінансової інформації, розраховує деякі показники характеристики стану господарської діяльності. Студент частково може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
3-4	Завдання виконано менш ніж на 50 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: навичок застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач, не проявив вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість низько оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
1-2	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 30 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
0	Відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Ведення глосарію

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Наявний словник, що повністю розкриває категорії фінансової статистики. Матеріал поданий з виділенням і систематизацією головного, розкриттям сутності предмета, законспектовані усі теми, категорії, визначення. Здобувач вищої освіти проявив високий (відмінний) рівень розуміння застосування економіко-математичних методів для вирішення задач; може ідентифікувати джерела та розуміє методологію визначення і методи отримання економічних даних, збору інформації про стан господарської діяльності, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
1	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень наповнення глосарію; застосування економіко-математичних методів для вирішення задач; може ідентифікувати джерела та розуміє методологію визначення і методи отримання економічних даних, збору інформації про стан господарської діяльності, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
0	Законспектовано менше ніж 20 % матеріалу, що не дозволяє повністю зрозуміти сутність та основні особливості статистичної науки. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань, з помилками визначає показники аналітично-цифрової та статистичної систем у інформаційному забезпеченні суб'єктів діяльності. Відсутній конспект, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)

Завдання/розділи	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	0	Відсутність конспекту-відповіді.
	1-4	Показано досить низький рівень теоретичних знань. У відповіді наведена застаріла інформація (щодо форм звітності, назви показників, років у прикладах тощо).
	5-8	Показано достатній рівень теоретичних знань. У відповіді досить повно розкрито питання, відсутня застаріла інформація, проте матеріал подається без критичної оцінки, не виділені проблемні питання.
	8-10	Показано всебічні, систематичні, глибокі знання матеріалу. Матеріал подано з виділенням і систематизацією головного, розкриттям суті та критичною оцінкою висвітлення питання у науковій та навчальній літературі.
Практичні розрахунки	0	Відсутність розрахунків по конкретному дослідженню.
	1-4	Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або у висновках, застосовано не всі статистичні методи.
	7	Допущено незначні помилки у розрахунках або у висновках, які виправлені після рецензування.
	20	Розрахунки виконані без помилок, у висновках проявлено вміння виявляти та пояснювати тенденції явищ і процесів.
Оформлення роботи	1-10	Оцінюється дотримання окремих правил оформлення роботи, наведених у методичних рекомендаціях.
Разом	1-40	Робота може бути повернута на доопрацювання у разі невідповідності вимогам.